Catalunya

La Premsa catalana

INSISTIM

De "El Pla de Bages", de Manresa:

"El dia 16 pròxim es reprendran les classes a les escoles oficials d'infants d'aquesta ciutat.

El nou curs començarà a descabdellar-se sota el guiatge educador i instructor de les voluntariosos mestresses i voluntariosos mestres que ja coneixem, i que més d'una vegada ens han donat ocasió a posar de relleu el seu zel i entusiasme per l'ensenyament. I així com ens és agradós de poder manifestar que són els mateixos professors que vénen a seguir la feixuga tasca d'educar i instruir els nostres infants, hem de manifestar amb la mateixa franquesa la pena i la vergonya que ens causa com a manresans veure que aquest curs, com els anteriors, han de descabdellar-se dintre una atmosfera pessimista, dintre la tristor de locals ni apropiats per a tenir-hi quatre telers de vetes o una modestíssima indústria de paperines d'estrassa; locals que, d'estar situats en planta baixa, se'n podrien dir quadres sense perill d'ofendre la modèstia dels ésser que en aquest cas podrien ocupar-les.

Enhorabona que Manresa s'urbanitzi i millori altres aspectes de la seva vida ciutadana, però entenem, i ho manifestem amb la convicció més ferma i amb l'impuls del qui es creu assistit de la raó màxima o que el mou directament a dir les coses pel seu nom, que totes les millores urbanes que es facin, totes les alabances que es puguin dedicar a una ciutat modernitzada i embellida no podran compensar mai — mentre una actuació decidida i ferma no poguem constatar-la, no la poguem veure confirmada—la impressió pessimista, extraordinàriament deplorable, de veure amuntegats els infants de la ciutat, especialment els de les classes humils, que són els que en major nombre nodreixen les escoles nacionals, en llocs inadequats, tristos, miserosos, on serveix d'avant-sala un lloc escusat o per entrada una quadra de drapaire.

No manquen elements de tota mena per a cagpirar aquest estat de coses. L'Estat facilita milions econòmics que suposen les nostres parts del valor de les edificacions — vol dir això bé nosa el coll per a ennoblir i dignificar l'ensenyament.

A la Corporació municipal atnguí li podrà retreure mai el sacrifici que pugui suposar el completar aquella quantitat per a bastir edificis amb tota llei de condicions pedagògiques que la ciència senyala a aquesta mena de construccions.

Nosaltres insistim novament en què neabi la vergonyosa situació de les escoles públiques, i esperem poder aplaudir un gest decidit i enèrgic de la primera autoritat municipal, i veure-li trencar els motllos vells, i alxecar per damunt de totes les obres urbanes els xamosos palaus dels infants on han de formar-se els governants i els governats de la Manresa futura.

Per damunt de totes les materialitats dels pobles, de les seves belleses i comoditats urbanes, alxequem la gloriosa senyera de l'espiritualitat, si és que volem deixar una herència digna als qui ens seguiran."

EL PERILL D'ALGUNS CASALOTS

De "Las Circunstancias", de Reus, signat M.:

"Els aiguats, amb tot i els seus mals, ens alliçonen en això que en podríem dir seguretat urbana. I per això, no obstant els desgavells i perills que ens porta la seva fúria, havem d'agrair-los una cosa: el que posin al descobert certs defectes, trevenint-nos de futures possibles derivacions, en les quals la seguretat personal dels veins i dels vianants no corri el perill d'ésser alterada lamentablement per l'ensuliada d'edificis vells, antics i amenaçadors d'enrunar-se.

El fet que dijous un transeünt i dos obrers fossin atrapats en ensorrar-se un edifici del Reus antic, ens dóna peu a escriure les presents ratlles, amb l'opinió del veinat, que diu que el casalot enrunat constituïa ja abans un perill imminent.

Ben segur que si l'autoritat, previnguda pel succeit, disposés una inspecció general i sense contemplacions dels casalots de Reus que hauríen d'ésser consolidats o enderrocats, aquell perill desapareixeria, i de passada, s'aconseguiríen dues coses: assegurar la tranquil·litat dels veins transeünts i dels llogaters en alguns sectors de la ciutat, i sanejar-la de ço que constitueix una taca en el seu constant embellument.

Adhuc, potser, portant a terme una inspecció com cal, ens trobaríem amb edificis rejovenits interiorment, les façanes i parets mestres dels quals es cansen de suportar llur comès, i ho exterioritzen amb escletxes i deslineacions ocasionades per un treball antic i pesat: el d'aguantar allò que ja no poden, pels anys de la primitiva, i alguns cops feble construcció, augmentat considerablement per una remoguda dels terrenys que serveixen de base.

No farem com aquells que, injustament, en veure els terribles efectes d'una llei natural, volen carregar les responsabilitats sobre qui creiem que no hi té cap culpa. Cal enobilir la qüestió. Volem tan sols que una actuació enèrgica i decidida acabi amb els esmentats perills i eviti nous esfondraments, i que el ciutadà, a casa seva o pel carrer, gaudeixi d'aquella seguretat que és exigible en una ciutat com la nostra, la modernitat i esplendidesa de les principals vies de la qual pregonem amb orgull com gairebé úniques d'entre tots els pobles que s'estenen per les nostres contrades.

No dubtem que serem escoltats, i que les nostres advertències, desproveïdes de tota mena d'apassionament i sols emeses per un gran amor a Reus, seran escoltades i acollides pels qui poden fer-ho.

No som tan sols nosaltres els qui demanem això: és tota la ciutat. Per tant, a la feina, pel bé de Reus i per la seguretat dels seus veins."

.. LA VERITAT CRUA .....

De "Diari de Mataró", signat Joan Monné:

"L'entusiasme, la inquietud, l'audàcia... Totes aquestes coses que fan vibrar les joventuts, que les commou, que les agita, que els dóna caràcter i fortitud, voluntat i fe, són les que ens han mancat, perquè ara puguem definir-nos concretament. I aquest mancament ens ha portat a la desorientació absoluta, i tota la nostra vitalitat i personalitat ha restat anul·lada i absorbida per la passivitat de la nostra actuació, sense fermesa i sense guia.

On van les joventuts? No ho sabem i tampoc ens interessa la pregunta. Segurament aquests que ara demanen amb tanta d'insistència la nostra posició, són els responsables de tot el fracàs polític i social del nostre poble. Es dolorós constatar-ho, però la veritat és clara i aclaparadora. La majoria d'ells no foren mai sincers, en feien una conveniència ilegal o un escambell per satisfer els seus íntims polítics i personals.

Es impossible avui de definir on anírem o què farìem. Una cosa es pot definir quan hi ha hagut actituds, i fer-ho ara seria una confessió primitiva, vaga i mancada del valor que desitgem donar-li.

Encara no hem actuat seriosament en res. Es l'únic orgull de què ens podem vanar i el que encara aguanta el prestigi de la nostra dignitat. Fins ara hem restat immaculats davant de tots els moviments polítics, i si hem actuat, solament ho hem fet com a collaboradors o espectadors interessats, i encara a segon rengle.

Anys enrera, quan tenfem l'ocasió propícia i els directors eren una idols que tot el poble escoltava (badant, per això), nosaltres, la joventut, els seguíem i donàvem calla a la seva obra, i ells, si haguessin tingut noblesa en llurs actuacions, ens haurien marcat una ruta i ensenyat o iniciat un camí. L'únic camí. Aquell camí de les joventuts ardides i vibrants. I estem segurs que amb aquell camí i amb aquella ruta les joventuts hauríem aguantat el pes de llur retirada, i avui les coses estarien al seu lloc i tindrien llur prestigi.

Però a les joventuts solament ens donaven beligerància en els mitings i manifestacions; però perquè cridéssim (solament ens van ensenyar a cridar) i solament aquesta era la nostra actuació. La nostra missió era la de fer més sensacional llur actuació política i donar més força a llur actitud.

Ells sabien el que feien. Nosaltres badàvem. Es veritat.

Però en aquest món tot és relatiu i tot canvia, i per consequencia la paella es canvia de mà. Tot va caure sense soroll, els primers actors van perdre la veu i el gest, i nosaltres, la joventut, com tota comparsa teatral en desfer-se la companyia, quedàrem sense paper i sense esma; i tot el repertori que ens havien ensenyat el vam arreconar.

Els primers actors quedaren ben tranquils i seriosament van retirar-se; però nosaltres quedàrem com uns tens. Era lògic.

¿I encara volem que ens definim, davant d'aquesta actuació tan poc brillant? Si solament ens van ensenyar de cridar i van fer una joventut exordadora i de comparsa. I d'això en tenen la culpa tots: els de dreta i els d'esquerra. Sols un home va tenir la fermesa d'iniciar un camí, però ja era tard: tots els camins estaven barrats.

Han passat anys amb totes les portes closes, i ha estat una lliçó per a la joventut: hem destriat totes les actuacions, hem furgat totes les possibilitats i hem reconegut seriosament tot el fracàs.

Hem fet l'esforç suprem, la nostra actuitat s'ha bifurcat per diferents sectors de l'espiritualitat humana, els nostres neguits s'han tornat més sensibles, més exigents, i la inquietud ens ha llançat a sadollarnos de cultura nova, desitjosos d'albirar una ruta, de sentir clar, de veure clar, i amb aquest afany hem editat llibres i llibres i hem omplert totes les biblioteques i sales d'estudi, i també ja en tenim prou; quan hi ha problemes per resoldre, els llibres i la cultura tampoc porten cap solució.

Volem actuar de cara al món, de cara a la humanitat. I aquesta és la nostra definició. Volem actuar.

La joventut ha d'actuar en el 'loc d'honor, pel seu prestigi i per la seva reivindicació de les actituds passades.

La seva ruta — crec — és a l'esquerra. Una joventut purament de dreta en aquests temps, i en aquests moments no la concebo.

¿Què hem de definir més? ¿On volem anar? En aquest cas també podríem fer la definició precisa i exigent que no volem res amb els d'abans ni amb tots aquells que davant la desfeta demostraren que la dignitat era per a ells ben poca cosa.

"¿Qui alxecarà la llosa?" (com deia molt bé l'amic Rossetti). La joventut mateixa, si tenim la inquietud, l'entusiasme i l'audàcia..."

LA NETEDAT I LA PAGESIA

De "Diario de Gerona", signat Camps i Arboix:

"Qui coneix de prop la manera d'ésser de la nostra pagesia, sap bé prou que no hi és condició sobresortint la netedat. Per tant, quan es té ocasió de visitar una explotació agrícola on què l'ordre i la netedat són bells atributs d'una masia posada amb tots els ets i uts del confort i de la modernització, el cor se us eixampla i albireu les pròdigues possibilitats que la cultura i el "savoir faire" camperol poden donar lloc.

Tal és la impressió que sentiu quan, de tornada a la ciutat, traveseu les camparses ubèrrimes de Fornells de la Selva, i doneu un cop d'ull a la petita meravella de l'Onyar, que discorre humil entre marges ufanosos, acabada la visita a la masia que l'amic Pla i Carreres posseeix en aquell indret de privilegi, després de passejar per quadres i corrals, i contemplar les excel·lències d'una maquinària agrícola al dia. El concepte del que pot i ha d'ésser la vida camperola, pren relleu en la vostra fantasia i degusteu els avantatges del viure pagès, amb l'afalac d'una gentilíssima hospitalitat. Pla i Carreres ha instal·lat i dirigeix una granja model.

* * *

Abans, era prejudicl d'horribles conseqüències el creure que la pureria i la brutícia eren atributs indimitibles de la vida i de l'activitat pageroles. Més tard, ara, que la cultura i les comprensions d'un fer més racional han anat filtrant en la consciència dels nostres agricultors i aquests en llur contacte amb una civilització més densa, van desfent rutinarismes i prejudicis, han comprès que la netedat era no sols una bella cosa per al bestiar, sinó que ella podia traduir-se en una major seguretat en les cries i recries. La netedat d'una cort han comprès que era un factor econòmic tan important com la vacunació contra certes malures de bous, porcs i aviram.

Aquesta comprensió va accentuant-se en forma que avui ja són moltes les corts netes de teranyines, que refan el jaç diàriament, que disposen d'installacions d'aigua corrent en les quadres. No obstant i això, per una estranya i curiosa paradoxa, encara continuen brutes, sense cap condició de confort i d'higiene, les habitacions pageses. La millora indubitable que observem en el seu viure, és per ara de portes enfora: el menjar és més nutritiu, el vestir és més fastuós. La vivenda pagesa, però, continua lamentable.

El problema és greu i la seva solució per força ha d'ésser lenta, car aquesta solució consisteix en dues coses: en l'adquisició d'una major cultura i en la millora de la condició econòmica de la classe pagesa. Tan important una com l'altra, ja que a major cultura major sentit del viure; ja que a major riquesa més necessitats de benestar. És una equació perfecta la que amb aquests termes pot establir-se.

Potser de tot això depèn l'ascensió de tots els nostres nivells socials. Fomentar, doncs, la netedat pagesa hauria d'ésser un dels objectius de la seva pedagogia, un dels objectius d'aquestes institucions agropecuàries que ha envisatjat la "Gaceta".

Com que per aquest costat no ens forgem massa illusions, nosaltres creiem contribuir a la campanya lloant la tasca que Pla i Carreres realitza, senyalant la seva masia com a model, i encoratjant-lo, bo i desitjant-li imitadors."

LA PETITA PREMSA

D'"El Llamp", de Gandesa, signat J. Rojals P.:

No sé el perquè de la meva simpatia pels dèbils i petits.

Suposo que el motiu sigui aquella potser egoista, solidaritat entre els d'una mateixa classe. Potser sigui una debilitat o dualitat anímica pregonament arrelada.

Tant se val, el cas és que un gran rotatiu, un important diari d'una gran ciutat, per molt ben escrit que estigui, per molt illustres firmes que l'avalin, no cal diu res, no em fa pensar en res. No hi veig altra cosa que allò que els seus escrits em fan veure o el que em pugui fer pensar i encara amb reserves mentals.

Per contra, un petit periòdic, una revista d'una població rural, de seguida desperta la meva curiositat, abranda el meu cor d'una tendra simpatia i em fa veure i pensar infinitat de coses que un gran diari no logra suggerir-me.

En un periòdic d'una població petita hi veig un abnegat apòstol.

Els seus escrits més ingenus em suggereixen una munió d'idees molt diferents a voltes i molt més enllaçades d'allò que expressen.

En els grans diaris, en el fons del fons no hi sé veure més que utilitat i ambició. En els petits periòdics i revistes comarcals, no pot haver-hi més que sacrifici, idealitat, desinterès i abnegació.

Res estranyarà, doncs, que "La Riuada", "Tivissa", "El Llamp", per no anomenar més que els de la nostra contrada, tinguin tota la meva simpatia i els miri amb un amor pregon i els cregui avantguarda de la nostra redempció.

Són l'esperit del nostre poble que amb dificultat, però amb fe, batega per alliberar-se de les negres ombres de la incultura i de l'estatisme que ens fan viure una vida migrada i rastrera a frec de llot.

Gandesa, Tivissa, Mora, i altres poblacions que publiquen el seu periòdic no tindran, potser, un ideal collectiu, no hi abundaran, si voleu, els illusos que troba a faltar En Rovira i Virgili, però hi ha un motor que rutlla amb més o menys potència, amb més o menys dificultat, però que patenitza una força dinàmica, una collectivitat més o menys migrada amb el seu petit o gran ideal, ideal al cap i a la fi, gèrmen o embrió de futures gestes per un ideal més elevat.

Aquestes petites forces isolades, que necessàriament han de continuar la seva tasca amb independència absoluta, haurien d'ajuntar-se espiritualment, no mirar-se de reüll i amb dissimulada i malentesa gelosia i ajudar-se mútuament per tal que, seguint cadascú el seu camí, poder assolir l'objectiu comú, que no és altre que abrandar l'ideal collectiu i enlairar la cultura.

L'HORA DE LES ESQUERRES

De "Diari de Mataró", signat Joan Escarpenter Espriu:

"A la Tribuna Lliure, oberta pel "Diari de Mataró", nosaltres volem dir-hi, netament, sense divagacions, ço que creiem imminent i necessari, per remoure i fer que sustin del seu catau, les multitudes fredes i arreconades com un moble innecessari en el nostre mort, on hi jeuen el sòn etern de l'indiferentisme i la confusió.

Si girem l'esguard enrera, l repasem detalladament l'actuació de la política catalana, anterior al 23, i la sospesem amb l'estat d'opinió actual, convindre amargament en qui fou d'allò més desastrós.

El que semblava aleshores una potència indestructible, aparents nuclis compactes d'homes conscients de llurs deures, veurem que no era més que un pilot de fulles volejadisses, que a la més petita ventada han anat enrenou.

Ens enganyàvem per complet quan crèiem que aquelles llistes que ens portaven triomfs i afalacs, perdurarien temps i més temps disposat tothom, abnegadament a sobrevíure qualsevol contratemps per a assolir el desig, que sense gran esforç manifestaven en aquell moment.

Estàvem convençuts que allò que rajava era una font inestroncable d'idealitats, i ara veiem que, en gran part, no eren més que els efectes traçuts d'una màgia hàbilment emprada pels malabaristes d'una política d'oportunitats, i potser momentàniament practicada, però que a la primera ensopegada havia de portar-nos una pila de desenganys.

Què en podiem esperar, d'això? Un poble indiferent i insensible a tots els corrents que menen els països moderns al grau de civilitat que el segle actual ja ens exigeix.

Per fer un poble amb consciència política, cal actuar amb netedat, tenir la visió clara de la responsabilitat de cada moment, acarar-se sincerament davant els problemes vitals que el joc humà ens posa damunt de la taula.

I això, a Catalunya, encara és per fer.

Per no portar disgregacions que de moment podrien semblar perjudici de les aspiracions comunes, les esquerres optaren per la collaboració, que a la fi fou absorció, fins que aquestes semblava que vivien de rellogats, per obra i gràcia del maquiavelisme conservador que manejava el nostre país de la manera que li convenia.

I amb aquesta marxa ascendent arribàrem a què tots els nostres moviments anessin amb el segell dels senyors de la plaça de la Cucurulla.

Albirem, però, que el futur serà ben diferent, els homes que senten la necessitat inajornable de dotar el nostre país d'una bona saó ciutadana, sortiran a la vida pública per llançar-se a l'adquisició del lloc que les confusions que pampallugueguen vencionalismes dominants i aclarir les confusions que pampallugueixen davant dels nostres ulls com traca de festa major.

Nosaltres, doncs, no compartim la idea de formar una unió definitiva, en la qual quedarìem novament confosos amb actuacions i procediments amb els quals no estem conformes.

El descentrenyinat política que sembla iniciar-se a casa nostra, ens va perfectament bé, així tothom podrà classificar-se com més bé li plagui i sabrem el joc que té cadascú.

Crear conglomerats artificials, seria tan inocent com inoportú.

Quan sigui necessari, estarem, ben segur, tots en el lloc que ens correspon.

El que precisa ara, és crear agrupacions polítiques, que actuant amb amor per les coses nostres, obrin al mateix temps de bat a bat les seus finestrals a la immensa plana de l'Univers, i respirar a tot pulmó les alenades de respecte i tolerància, que de molts països podrem rebre.

I aquestes agrupacions creiem sinceràment, que han d'ésser d'esquerra, i amb una marcada ruta socialitzant."

COLOM TORTOSI

De "Vida Tortosina", de Tortosa, signat J. E.:

"Sembla que a hores d'ara, no cal dubtar ja en afirmar rodonament que el bressol del naixement de Colom fou la nostra ciutat de Tortosa.

Ço que per espai de tants segles ha estat ignorat i desconegut, ho ha anat esbrinant primer, N'Ulloa, sentant la tesis de Colom català, després recolzant-se en aquesta tesi, En Bayerri, qui, ha fornit material abundós per a l'enlairament i finalment En Carreres Valls, que a no dubtar-ho, per obra i gràcia dels bons tortosins figurarà en la història com el descobridor del descobridor del Nou Món.

Deure de ben criats és retre honmenatge als qui, cremant-se les celles han treballat, incansables i sense cap profit material, per a posar la veritat en el seu lloc i donar a la terra nostrada, una de les glòries més legítimes i grans que, per fins inconfessables, ens fou arrabassada. ¡Honor a Ulloa, Bayerri i Carreres Valls!

Més, bons tortosins: si en una hora tonta vàrem fer escarni o menyspreu de qui tant ha contribuït en l'aclariment d'una incògnita secular, tinguem prou noblesa per a ajuntar els nostres esforços, i com acte de desagreujament, proposar l'erecció d'un monument al fill preclarissim, glòria del món, el gran descobridor de les Amèriques, Cristòfor Colom, no negligint, però, de posar en el pedestal, amb lletres remarcables, el nom de l'insigne descobridor de la terra nadiua del gran navegant, N'Enric Bayerri.

Es la manera més pròpia i digna de desagreujar ambdós descobridors i ensems, la forma més adequada d'establir damunt fermes bases la persistència d'aquesta veritat incontrovertible.

Així solament, posant-ho en lletres de bronze, podrem perpetuar i arreu palesar que fou Tortosa, la que ha bressolat la infantesa d'ambdós descobridors."

Drames del Camp

Com a recer dels barcaressos i, cingles amunt, en el terreny isardívol, de tant en tant en el nostre Camp ubèrrim, la vida plàcida és sobtada per la malaurança. La punyida esdevé més dolorosa perquè s'escan en plena gravidesa, quan, entre agost i setembre, les esperances primaverals ja són esplet. Pensant-hi hom es decanta a malparlar del cel engelosit de les almoestes de fruit que curullen les faldes i cistelles... Aquells castellots nimbosos que s'alcen a l'horitzó llunyà són prenyats d'amenaça. La llevantada els emmenarà terra endins. Llur llampegadissa estripará l'espai, i el ramassat advertirà als camperols esgliats que es congria la maltempsada.

El menestral a qui la resplendor del llampuc causa basarda, en les hores d'oratge d'estiu es tapa amb la gira del llençol. Es desentén de la tragèdia. En canvi entre la pagesalla, llevat dels infants, no dor mninguí. Des de l'esvorane esbalandrat de la golfa, homes hirsuts, amb posat entre atuit i bròfec, sotgen la volta enfellonida. Per la finestra entreoberta una mà de dona penja, de part de fora, una mida estadal o el branquillo de llor benèit; després, pelluca alguna cosa en el buit de l'espelmer i ho va tirant en mig de l'aiguat, tot repetint a cada moviment: "Misericòrdia, Senyor!". Són les nou pedretes que arreplegà al camí mentre les campanes anunciaven l'Alleluia del Dissabte de Glòria... En la fosca intermitent, la munió de llumenetes acugulades donen al carrer l'aspecte llòbrec del trànsit del Viàtic del temple cap a casa del malalt ranallós.

Finida la tempesta, el cel s'asserena. Al defora es fa més pregona la quietud. Ha començat la desolació. L'home del Camp contempla les seves parades escorrancades, la margenada ensulsida, els arbres porgats, la vinya esqueixada, la collita perduda o fortament minvada. No es desespera, ni s'abat, tanmateix. Alliçonat pel temps, no donarà passos gremolejant ajut o el perdó de les càrregues fiscals, i ni que sigui anant a manlleu, o empenyorant-se, per Tots-Sants satisfarà l'anyada al propietari. Amb voluntat i esforç inlassable refarà els marges i tapará els escórrecs... Aquest desfici pel treball, la fúria dels elements conjurats no podrà arrabassar-lo mai.

Amb tot, al conreador d'avellanedes, a qui la maltempsada ha llevat el fruit de les suades, no li fèu esment de l'espectacle que oferirà la platja, vora l'aiguabarreig del riu i la mar, a expenses seves. El front se li corrugaria, el rostre begut es transmudaria esquerpament. Mormolaria. Fins la justícia seria invocada amb mots barrocers.

L'home del Camp té raó. La premsa dels riberencs a ensacar les avellanes perbocades per les ones, fa mal d'ulls. Sembla un neguit de rampinya. Aquella alegria primitiva amb què esguarden la revinguda alluvial dels rius i les torrenteres, és morbosa. Llur trescar bullicios, tot deixant anar folgues allusives als clams planyivols de l'interior, com si volguessin significar: "allò que fa mal als uns, és bo per als altres", desperta la repugnància. I la desvetllen encara més, els improvisats centres de cotitzacions, on les persones que s'han donat vergonya d'ajuntar-se damunt l'areny i omplir cabassos com si femeteguessin, treuen profit de la collita adventícia explotant la boira d'escrúpol que envolta els venedors d'un fruit que no han glatit.

¿Com pot ésser que no s'enfurismi el comparet si la mercaderia que cedida a noranta o cent pessetes saca hauria estat el pa dels seus, el vestit virolat de les filles, el goig de la taula i l'arreplec previsor, l'embriaguesa i la cobejança s'afalheren a malvendre-la a trenta? Ah! mentre el record del mercadeig de Cambrils i Tarragona el trasbalsarà, no li parleu dels drames de la mar!... Vet ací com, ultra les malvestats materials, el grony d'agost apregona, fins a l'odi, les diferències del terrassà i el mariner!

¿Per què hom no avergonyeix el refocil·lament mal sofrenat de les platges i hom no ofega l'afany immoral dels guanyers? ¿Per què no són barrades amb l'esparra les portes de l'encant vergonyant? Fa pocs anys, arran de l'aiguat de Sant "Cinto" (al Camp cada trista efemèrides és remembrada amb un nom del Santoral), un governador posà aturador a tant d'espectacle repulsiu. Suara, no hi ha hagut lligament de portes.

Ningú no demana que el fruit romangui sense collir de terra i es podrexi entre el repusall escopit per les onades o es fossilitzi dins la rubina assecada. N'hi hauria prou amb utilitzar, per a la feina, escaraders ben estipendiats i una Comissió per a la venda a preu dels arreplecs. Del producte net, que se'n gaudís la Beneficència: no exclusivament la de la capital, com bi ha antecedents. També desaprovaríem tot capteniment d'oblit o de preposteració envers els pobles de l'interior. Si les coses no estan aparellades per a realitzar un escandall aproximat dels damnatges, l per tant, resultaria difícil d'indemnitzar proporcionalment, aquesta trava no hauria de fer perdre l'esma de l'equitat. A Valls, Reus, Alforja, Selva del Camp, Alcover i els altres cent pobles sinistrats, bé existeixen establiments de caritat i famílies que viuen amb destrets i estretors.

El bon cor fa parella amb el neguit femejador de la nostra pagesia. Per això, si el seu malastre serveix per a eixugar ulls cegallosos, l'agatiu dels altres li és el propi consol. I, ultra aquesta conformitat-engendradora de noselles energies, s'aconseguiria de mantenir a ratlla els guanyers d'aluvió i els seus equips, material d'explotació.

Terrassans i mariners: vet-aci dos estaments que, si més no, tenen de comú la punyida intermitent de la tragèdia. I no es comprenen prou!

F. ALENTORN

Fets diversos

Accidents de la circulació

A Roquetes, Antoni Subirats Castelló, desproveit del carnet de conductor i propietari de l'automòbil de la matrícula T-1946, es dedicava a fer pràctiques com a xofer amb el dit vehicle, quan, per causes que s'ignoren, atropellà el captaire Joan Ramos, natural de Castelló, que té pertorbades les facultats mentals, al qual produí diverses ferides greus. El ferit fou traslladat a l'hospital de Jesús, de Tortosa, i el conductor fou detingut.

— Mentre anava muntat en la motocicleta de la seva propietat Jaume Vallhonesta, de La Roca, al carrer de Josep Umbert fou atropellat per una camioneta i resultà amb ferides de poca importància a diverses parts del cos, que foren curades pel metge senyor Plana.

— En el pas a nivell del ferrocarril de M. S. A., entre Puigdelfí i Perafort, l'automòbil T-2887 topà amb un carro de la matrícula de Valls, el conductor del qual dormia. Tots dos vehicles resultaren amb grans desperfectes. No hi hagueren desgràcies.

— En passar pels túnels de Garraf un tren que havia sortit de Tarragona amb material militar de maniobres, s'escapà una mula d'un vagó.

Quan arribà a la primera estació s'observà que en el vagó hi havia una mula trencada.

La mula fou capturada al cap de poca moments.

Un dels vagons del bestiar del dit tren militar va descarrilar en arribar davant les costes de Garraf, però afortunadament sense conseqüències ulteriors.

— A conseqüència d'un accident sofert a l'estació de Caldes de Malavella, ha ingressat en una clínica de Barcelona la senyora Concepció Calvet Vidal, de 62 anys, la qual presentava ferides greus.

Una dona negada

A Amer, sota el pont de la via del tren, en aigües del Ter, ha estat trobat el cadàver d'una dona que portava les inicials M. P. L. a la roba trobada sobre el pont. Personat el jutjat al lloc del succés, ordenà l'aixecament del cadàver i el seu trasllat al dipòsit judicial.

Pels senyals de la desgraciada, sembla que es tracta d'una alienada escapada del manicomi de Salt.

Agressió

A Badalona, Isabel Fernàndez vivia separada del seu marit Genís Ballesta, i feia vida marital amb un individu conegut per Joan Ramírez, quan el marit tornà lliurant-se al presidi de Melilla, on complí una condemna per haver estat acusat d'un delicte de furt.

Genís Ballesta, impulsat per la gelosia, anà a trobar la seva esposa al carrer de Trilla, la qual estava amb la seva filla de pocs anys. Entre els esposos separats s'originà una forta discussió. Genís, exasperat, va treure's un ganivet de grans dimensions i el clavà dues vegades en el cos de la seva dona, la qual caigué a terra.

Uns transeünts que presenciaren el fet, agafaren l'agressor i el lliuraren a la guàrdia civil.

La dona fou conduïda al dispensari, on els metges de guàrdia li apreciaren dues ferides incises, de pronòstic reservat.

Motge accidentat

A Santa Coloma de Queralt, mentre passava la visita als malalts, caigué escales avall d'una casa el metge d'aquella vila En Jaume Mundi, i es trencà tres costelles.

GIRONA

Un xerif visita els "Banys Arabs" — **L'aplec de la Salut** — **Millora Nomenament** — **El servei d'aigües potables** — **Funcionari traslladat**

— Dilluns passat el xerif de Casasablanca, Mulei Mohamet Ben Otman Lahani, visità els "Banys Arabs", davant els quals restà admirat, dient que al nord d'Africa n'hi ha de molt semblants.

El visitant va fer un elogi de les obres de restauració que realitza la Diputació en aquell notable monument.

— El proper dissabte, dia 21, se celebrarà l'aplec del santuari de la Salut.

Amb aquest motiu, la companyia del ferrocarril d'Olot a Girona ha disposat que aquell dia hom despatxi bitllets d'anada i tornada en totes les estacions i baixadors de la línia, per a Sant Feliu de Pallerols.

— Aviat començaran les obres per a instal·lar la calefacció central a la Biblioteca Popular de Figueres.

— Ha estat nomenat dipositari de la Diputació el senyor Lluís Poch i Ros, que exercia el càrrec interinament.

— Avui tindrà lloc a l'Ateneu Social Democràtic una reunió de propietaris i veins d'aquesta ciutat per tractar de millorar el servei de proveïment d'aigües potables.

— Ha estat destinat a Pals'ència l'inspector provincial d'higiene i sanitat pequàries, senyor Andreu Benito.

TARRAGONA

De música — **Envelat** — **Ball de gala** — **Exportació de fruita seca Obituari** — **I Aplec Sardanista d'aquestes contrades** — **Les festes de Santa Tecla**

Ha estat celebrat el triomf obtingut en el concurs de bandes militars celebrat a l'Exposició per la del regiment de Luchana, de guarnició en aquesta plaça.

Han estat adreçades nombroses felicitacions al seu director, el mestre Emili Gutiérrez.

Els músics són esperats dijous.

— Dijous vinent, dia 19, donarà un concert al teatre Tarragona, la notable agrupació "Unió Musical", de Súria.

— Un grup de joves projecta la installació a la plaça de Corsini, durant les properes festes de Santa Tecla, d'un gran envelat.

El Club Nàutic, per cooperar a les festes de Santa Tecla, ha organitzat un gran ball de gala el dia 22 al vespre, el qual tindrà lloc en els salons de l'edifici social.

— Ha començat en gran escala l'exportació d'avellanes i ametlles.

Dimarts hi havia carregant al port dos vaixells per a Nova York i un per a Itàlia i l'India, que en total prengueren unes mil tones d'aquests fruits sees.

— Va morir la setmana passada la senyora Na Tecla Gularons de Pallarés, muller del qui fou alcalde d'aquesta ciutat, i actualment negociant en sofre i adobs, senyor Joan Pallarés.

— També ha mort el senyor Antoni Pujol Gasull, funcionari de l'Ajuntament.

E. P. R.

— El dia 29 d'aquest mes, diumenge, se celebrarà a Santes Creus el primer aplec sardanista de les comarques tarragonines, el qual promet veure's concorregudíssim de forasters.

— Ha estat publicat el programa de les festes de Santa Tecla. Festes religioses, balls populars, "Niquets de Tarragona", sardanes, concerts, futbol, curses de braus, focs d'artifici i d'altres petits actes omplen el programa.

Hom diu si amb empresa particular serà muntat un gran envelat a la plaça de Corsini.

GRANOLLERS

La missa de l'Estadi

— La massa coral de l'Orfeó Granollerí, que tan encertadament dirigeix En Marian Bataller, assistirà, atentament invitat per la Comissió organitzadora, per a collaborar-hi, a la missa Pontifical que amb motiu de la clausura del Congrés Missional, se celebrarà a l'Estadi de l'Exposició de Barcelona, diumenge, dia 29. Serà cantada la missa "Fonts BoBnitatis", l'Alleluia psalite a l'Ofertori i, al final, la Salve gregoriana.

ARMENTERA

Conferència

L'escriptora Na Regina Opisso donarà diumenge vinent, dia 22, a les vuit de la vetlla, una conferència sobre el tema: "Isadora Duncan. El seu art i la seva tragèdia", a l'Ateneu d'aquesta població.